

Olsztyn, 5 stycznia 2022 r.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**

FK-V.1611.4.2021

**Pan
Bartłomiej Wasilewski
Wojewódzki Inspektor
Ochrony Roślin i Nasiennictwa**

**10-444 Olsztyn
ul. Kołobrzaska 11**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r., poz. 224), przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w siedzibie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa, ul. Kołobrzaska 11, 10-444 Olsztyn.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska kierownicze pełnili:

- Pani Mariola Osińska-Zduniuk – pełniąca obowiązki Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 stycznia 2021 r.,
- Pan Bartłomiej Wasilewski – Warmińsko-Mazurski Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa, powołany na to stanowisko z dniem 1 lutego 2021 r.,
- Pani Mariola Osińska-Zduniuk – Zastępca Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Roślin i Nasiennictwa, powołana na to stanowisko z dniem 16 maja 2018 r.

Kontrola została przeprowadzona przez zespół pracowników Wydziału Finansów i Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

- Monika Napiórkowska, Starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu kontrolnego, na podstawie upoważnienia nr: FK-IV.0030.742.2021 z dnia 15 października 2021 r.,
- Ewelina Mochnał, Starszy inspektor wojewódzki, na podstawie upoważnienia nr: FK-IV.0030.743.2021 z dnia 15 października 2021 r.,

wydatych przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Termin kontroli: od dnia 18 października 2021 r. do dnia 19 listopada 2021 r.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: gospodarka finansowa, w tym realizacja dochodów budżetu państwa oraz wydatkowanie środków publicznych na zadania objęte planem finansowym jednostki,
- okres objęty kontrolą: 2020 rok.

Podstawę prawną przeprowadzenia kontroli stanowią art. 6 ust. 4 pkt 1, art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 175 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.).

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 2 na 2021 r.

[Akta kontroli: 1-7, 29-35, 170]

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

I. Ustalenia ogólne

1. W zakresie wewnętrznych regulacji organizacyjno – prawnych oraz procedur występujących w jednostce kontrolowanej

1.1. W jednostce kontrolowanej obowiązują m.in. nw. procedury:

- zasady (polityka) rachunkowości – wprowadzone w życie Zarządzeniem Nr 3/2011 Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie z dnia 14 października 2011 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości w Wojewódzkim Inspektoracie Nadzoru Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie (wraz ze zmianami), które zawierają wszystkie obligatoryjne elementy wskazane w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 ze zm.) – obowiązującej w okresie kontrolowanym, tj.:
 - określenie roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych,
 - metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego,
 - sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym: zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej,
 - wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe,
 - opis systemu przetwarzania danych,
 - opis systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów,

- procedury kontroli zarządczej – wprowadzone w życie Zarządzeniem Nr 6/2019 Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie organizacji systemu kontroli zarządczej w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie.

1.2. Ponadto, w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa wprowadzone zostały m.in.:

- Instrukcja kancelaryjna,
- Regulamin udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej 30 000 euro,
- Instrukcja kasowa,
- Instrukcja inwentaryzacyjna,
- Instrukcja w sprawie gospodarki drukami ścisłego zarachowania.

1.3. Księgi rachunkowe Inspektoratu prowadzone są przy użyciu programu komputerowego „FINANSE DDJ” firmy ProgMan Software S.A.

[Akta kontroli: 36-48, 82, 171]

2. Stwierdzone nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze dotyczyły ujęcia w zakładowym planie kont WIORiN konta 820 *Rozliczenie wyniku finansowego*, które stosowane jest w samorządowych zakładach budżetowych, a nie jednostkach budżetowych.

Naruszono w tym zakresie przepisy wskazane w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), z treści którego wynika, że konto 820 *Rozliczenie wyniku finansowego* służy do ewidencji wyniku finansowego samorządowych zakładów budżetowych.

Na stronie Wn konta 820 ujmuje się dokonane lub należne wpłaty do budżetu z tytułu nadwyżki środków obrotowych samorządowych zakładów budżetowych.

Na stronie Ma konta 820 ujmuje się przeniesienie salda konta w roku następnym na konto 800.

Z wyjaśnienia Kierownika jednostki wynika, że konto 820 zostało wskazane w zakładowym planie kont WIORiN, ale w rzeczywistości nie jest wykorzystywane przy księgowaniu operacji gospodarczych jednostki. W związku z powyższym Kierownik jednostki zobowiązał główną księgową do aktualizacji polityki rachunkowości.

[Akta kontroli: 36, 161, 165, 171]

Osoba odpowiedzialna – Pani Mariola Osińska-Zduniuk – pełniąca, w okresie kontrolowanym, obowiązki Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie.

3. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie**, z uwagi na fakt, że stwierdzone naruszenie stanu prawnego nie miało wpływu na finansowy aspekt kontrolowanej działalności.

II. Ustalenia szczegółowe

1. W zakresie planu finansowego

- 1.1. Decyzją Nr FK 71/2021 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 17 kwietnia 2020 r. ustalono plan wydatków na 2020 r. dla Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w rozdziale 01032 Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa w łącznej kwocie **9 976 000,00 zł**, w tym: wydatki bieżące – 9 916 000,00 zł, wydatki inwestycyjne – 60 000,00 zł.
- 1.2. W ciągu roku plan wydatków został zwiększony 9 decyzjami Wojewody Warmińsko-Mazurskiego na ogólną kwotę 352 388,00 zł. Łączny plan wydatków na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosił **10 328 388,00 zł**.
- 1.3. Kierownik jednostki został upoważniony przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego (Decyzja FK 71/2021 z dnia 17 kwietnia 2020 r.) do dokonywania przeniesień wydatków w obrębie jednego rozdziału klasyfikacji budżetowej, z wyłączeniem wydatków majątkowych, zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy o finansach publicznych. Na podstawie przyznanego upoważnienia, Kierownik jednostki dokonał 9 zmian w planie wydatków Inspektoratu przenosząc środki pieniężne pomiędzy paragrafami wydatków na ogólną kwotę 666 166,00 zł.

Wszystkie decyzje dotyczyły środków otrzymywanych w ramach ustawy budżetowej.

- 1.4. Na podstawie zestawienia zmian w planie wydatków oraz ich wykonania w 2020 r. ustalono, że w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie nie wystąpiły w ciągu roku przypadki przekroczenia planowanych wydatków, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz art. 162 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.
- 1.5. W wyniku analizy zaciąganych przez jednostkę zobowiązań (na podstawie zawieranych umów), na łączną kwotę 337 927,62 zł, w odniesieniu do wysokości planu finansowego ustalono, że nie wystąpiły przypadki zaciągania zobowiązań z przekroczeniem zakresu upoważnienia określonego planem finansowym, co było zgodne z przepisami art. 46 ust. 1 ww. ustawy o finansach publicznych.

[Akta kontroli: 8-28, 51, 53, 172]

- 1.6. Działalność jednostki w kontrolowanym zakresie ocenia się **pozytywnie**.

2. W zakresie wydatków budżetowych

- 2.1. Plan wydatków wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosił łącznie **10 328 388,00 zł**, tj.:

- środki z ustawy budżetowej – 10 036 476,00 zł, w tym środki na wydatki inwestycyjne – 60 000,00 zł;
- środki z poz. 8 rezerwy celowej – 155 351,00 zł, z przeznaczeniem na:
 - sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla osób realizujących działania kontrolne w ramach decyzji Komisji Europejskiej nr SANTE/PH/2020/PL/SI2.823105 o udzieleniu dotacji zatwierdzającej program kontroli występowania agrofagów i związanych z nim środków finansowych, dla jednostki realizującej, tj. Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie – 108 746,00 zł,
 - realizację działań kontrolnych w ramach decyzji Komisji Europejskiej nr SANTE/PH/2020/PL/SI2.823105 o udzieleniu dotacji zatwierdzającej program kontroli występowania agrofagów i związanych z nim środków finansowych dla jednostki realizującej, tj. WIORiN w Olsztynie – 46 605,00 zł;
- środki z poz. 59 rezerwy celowej – 40 000,00 zł, z przeznaczeniem na realizację zadania pn. „Budowa wewnętrznej instalacji gazowej w budynku będącym siedzibą Oddziału w Kętrzynie WIORiN w Olsztynie;
- środki z rezerwy budżetowej Wojewody – 96 561,00 zł, z przeznaczeniem na:
 - dofinansowanie inwestycji "Budowa wewnętrznej instalacji gazowej w budynku będącym siedzibą Oddziału w Kętrzynie WIORiN w Olsztynie" – 5 000,00 zł,
 - dofinansowanie bieżącej działalności jednostki, tj. zakup etykiet-paszportów roślin – 60 000,00 zł,
 - dofinansowanie bieżącej działalności jednostki, tj. zakup paliwa do samochodów służbowych, energii elektrycznej w Oddziałach, oleju opałowego w Oddziale w Elblągu, opłatę czynszu za siedziby WIORiN, utylizację odczynników – 31 561,00 zł.

2.2. Kontrolowana jednostka wykorzystwała środki budżetu państwa w łącznej kwocie **10 325 712,54 zł**, co stanowiło 99,97% planu. Niewykorzystaną kwotę przyznanych środków w wysokości **2 675,46 zł** zwrócono w dniu 31 grudnia 2020 r., stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonania budżetu państwa (Dz. U. z 2018 r., poz. 2225 ze zm.).

2.3. Struktura wydatków jednostki przedstawiała się następująco:

- wydatki bieżące – 10 221 846,42 zł, co stanowiło 98,99% ogółu wydatków, w tym:
 - wydatki osobowe i bezosobowe oraz ZFŚS – 8 914 540,85 zł (tj. 86,33% ogółu wydatków bieżących),
 - wydatki rzeczowe – 1 307 305,57 zł (tj. 12,66% ogółu wydatków bieżących),
- wydatki inwestycyjne – 103 866,12 zł, co stanowiło 1,01% ogółu wydatków.

[Akta kontroli: 49-53, 63, 173]

2.4. Wydatki osobowe

2.4.1. W 2020 r. kontrolowanej jednostce zostało przyznanych łącznie 137 etatów kalkulacyjnych. Na dzień 31 grudnia 2020 r. stan zatrudnienia w WIORiN wynosił 113

etatów (114 osób, z tego: 104 osoby w korpusie służby cywilnej oraz 10 osób poza korpusem służby cywilnej).

2.4.2. W toku kontroli sprawdzono prawidłowość naliczenia wynagrodzeń osobowych 5 pracowników Inspektoratu, zatrudnionych na nw. stanowiskach, tj.:

- Kierownik,
- Główny specjalista,
- Starszy specjalista,
- Starszy inspektor,
- Inspektor.

Ustalono, że składniki wynagrodzenia wskazane w umowach o pracę były zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, tj. z:

- ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1559 ze zm.) – obowiązującą w okresie kontrolowanym,
- rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie określenia stanowisk urzędniczych, wymaganych kwalifikacji zawodowych, stopni służbowych urzędników służby cywilnej, mnożników do ustalania wynagrodzenia oraz szczegółowych zasad ustalania i wypłacania innych świadczeń przysługujących członkom korpusu służby cywilnej (Dz.U. z 2018 r., poz. 807 ze zm.) – obowiązującym w okresie kontrolowanym.

2.4.3. Na podstawie dokumentacji finansowej, tj. rocznych kart wynagrodzeń, list płac za rok 2020 r. oraz umów o pracę pracowników zatrudnionych na ww. stanowiskach, ustalono, że zachodziła zgodność kwot wynikających z umów o pracę z rocznymi kartami wynagrodzeń oraz listami płac, które zostały sprawdzone pod względem formalno-rachunkowym oraz zawierały podpisy Kierownika jednostki i Głównego księgowego. Karty wynagrodzeń prowadzone były prawidłowo. Łączna kwota wypłaconego wynagrodzenia wynosiła 312 845,35 zł.

2.4.4. Ponadto, sprawdzono prawidłowość naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego (na łączną kwotę 23 895,23 zł) w 2020 r. dla pracowników Inspektoratu zatrudnionych na ww. stanowiskach i ustalono, że:

- wszyscy pracownicy, którym naliczono wynagrodzenie roczne nabyli do niego uprawnienia,
- wynagrodzenie określono w wysokości 8,5% sumy wynagrodzenia za pracę otrzymanego przez pracownika w 2020 r.,
- wynagrodzenie określono proporcjonalnie do okresu przepracowanego w Inspektoracie,
- wypłacone zostało w dniu 15 lutego 2021 r., zgodnie z listami płac nr 10/21 i 11/21,

Powyższe działania były zgodne z przepisami ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników sfery budżetowej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1872.) – obowiązującym w okresie kontrolowanym.

2.4.5. W 2020 r. wypłacono również:

- nagrody jubileuszowe dla 13 pracowników Inspektoratu, w łącznej kwocie 126 036,31 zł,
 - odprawy emerytalne dla 9 pracowników Inspektoratu – 296 930,82 zł,
 - nagrody uznaniowe dla 117 pracowników Inspektoratu – 276 000,00 zł,
- co było zgodne z przepisami art. 91, 93 i 94 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej.

2.4.6. W kontrolowanym okresie nie wypłacano odpraw rentowych.

2.4.7. Szczegółowej kontroli poddano zgodność kwot: nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i nagród uznaniowych, przyznanych decyzjami Kierownika jednostki z kwotami wynikającymi z list płac i ustalono, że:

- decyzje o przyznaniu nagrody pieniężnej zawierały uzasadnienie jej przyznania, np. za wykazanie się wysokim poziomem zaangażowania, starannością w wykonywaniu powierzonych obowiązków, przejawianiem inicjatywy w działaniu, za terminowe wykonywanie obowiązków służbowych, za dużą ilość wykonanych prac związanych z badaniem próbek gleby na obecność zarodni raka ziemniaka, za wykonywanie zadań w rozszerzonym zakresie za pracownika będącego na urlopie macierzyńskim itp.,
- wysokość wypłaconych nagród i odpraw emerytalnych była zgodna z kwotami przyznanymi przez Kierownika jednostki,
- listy płac zostały sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty przez Kierownika jednostki i Głównego księgowego.

[Akta kontroli: 54-62, 75-76, 173]

2.5. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

2.5.1. W jednostce kontrolowanej w 2020 r. obowiązywał Regulamin Gospodarowania Środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych dla Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie, wprowadzony Zarządzeniem Nr 5/2019 Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie z dnia 19 marca 2019 r. (wraz z zarządzeniem zmieniającym).

2.5.2. W okresie kontrolowanym przychody i rozchody środków ZFŚS przedstawiały się następująco:

- stan środków funduszu na dzień 1 stycznia 2020 r. – 16 421,54 zł,
- przychody – 235 980,78 zł,
- rozchody – 194 244,87 zł,
- stan środków funduszu na dzień 31 grudnia 2020 r. – 58 157,45 zł.

2.5.3. Kwota odpisu na ZFŚS, tj. 210 000,00 zł, została naliczona prawidłowo i przekazana w terminach wynikających z przepisów art. 6 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1352 ze zm.), tj.:

- 158 000,00 zł (75,24%), w dniach: 20 i 30 kwietnia oraz 4 maja 2020 r.,
- 52 000,00 zł (25,76%), w dniach: 11, 18 i 25 września 2020 r.

2.5.4. W toku kontroli sprawdzono prawidłowość przyznania świadczeń z ZFŚS w 2020 r., w tym:

- pożyczek zwrotnych na remont i adaptacje posiadanych domów i lokali mieszkalnych, kupno mieszkania oraz domu w II kwartale dla 4 pracowników, w łącznej kwocie 16 000,00 zł,
- dofinansowania do urlopu wypoczynkowego organizowanego we własnym zakresie w II kwartale dla 43 pracowników, w łącznej kwocie 50 193,00 zł,
- paczek świątecznych dla dzieci pracowników, które do dnia 31 grudnia 2020 r. nie ukończyły 16 roku życia, w łącznej kwocie 6 690,14 zł,
- paczek świątecznych dla emerytów, w łącznej kwocie 10 064,73 zł.

Łączna wysokość poddanych kontroli wypłat wynosiła 82 947,87 zł, co stanowiło 42,70% wszystkich wypłat dokonywanych z ZFŚS w 2020 r.

Ustalono, że wysokość przyznanych dopłat zgodna była z przyjętym w jednostce Regulaminem Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

[Akta kontroli: 88-115, 173, 180]

2.5.5. Stwierdzone naruszenia stanu prawnego w zakresie ZFŚS zostały opisane w pkt. 2.10. niniejszego dokumentu.

2.6. Wydatki bezosobowe

2.6.1. W okresie kontrolowanym WIORiN zawarł w dniu 2 stycznia 2020 r. umowę zlecenie na świadczenie pomocy prawnej w zakresie działalności WIORiN, w tym w szczególności:

- udzielanie opinii, porad prawnych i wyjaśnień w zakresie stosowania prawa,
- informowanie Wojewódzkiego Inspektora o zmianach w prawie w zakresie działalności WIORiN, nad egzekucją należności stron pozwanych,
- uczestniczenie w rokowaniach, których celem jest nawiązanie, zmiana lub rozwiązanie stosunku prawnego, a zwłaszcza umów,
- nadzór prawny nad egzekucją należności stron pozwanych,
- występowanie w charakterze pełnomocnika Wojewódzkiego Inspektora w postępowaniu sądowym, administracyjnym oraz przed innymi organami orzekającymi,
- opiniowanie decyzji administracyjnych szczególnie w sprawach skomplikowanych pod względem prawnym i faktycznym.

Umowa zawarta została na okres: od dnia 1 do dnia 31 stycznia 2020 r. łączna wartość umowy wynosiła 1 800,00 zł.

2.6.2. Zapłaty dokonano w dniu 30 stycznia 2020 r., tj., zgodnie z terminem wynikającym z § 7 ust. 2 umowy. W dniu 5 lutego 2020 r. Zleceniobiorca dostarczył oświadczenie o ilości przepracowanych w styczniu 2020 r. godzin (32 godziny), co wynikało z § 7 ust. 4 umowy.

2.6.3. Ponadto, w dniu 22 stycznia 2020 r. zawarto drugą umowę na świadczenie pomocy prawnej w zakresie działalności WIORiN na okres od 1 lutego do 31 grudnia 2020 r. łączna wartość świadczonych w tym okresie usług wyniosła 35 313,30 zł.

2.7. Wydatki rzeczowe i majątkowe

2.7.1. W zakresie wydatków rzeczowych największe wydatki dotyczyły:

- zakupu etykiet, paszportów i plomb – 212 536,44 zł,
- zakupu odczynników, materiałów i artykułów do laboratorium – 195 970,58 zł,
- opłat za zużycie energii elektrycznej, ciepłej, gazu i wody – 176 317,48 zł,
- zakupu usług, w tym: pocztowych, transportowych, obsługa prawna, opłaty związane z akredytacją – 146 864,77 zł,
- opłat za czynsze i administrowanie – 110 277,45 zł,
- opłat za rozmowy telefoniczne i Internet – 70 334,38 zł,
- opłat na rzecz budżetu państwa oraz jst, podatek od nieruchomości i rolny – 63 616,55 zł,
- zakupów związanych z eksploatacją samochodów – 60 597,24 zł,
- opłat za konserwację, przegląd urządzeń i sprzętów – 42 385,26 zł,
- zakupu materiałów biurowych – 40 597,45 zł.

2.7.2. Środki finansowe, w wysokości **60 000,00 zł**, przyznane na realizację wydatków majątkowych zostały przeznaczone na zakup samochodu służbowego Dacia Duster, w kwocie 59 900,00 zł.

Ustalenia:

- Wyboru dostawcy na zakup samochodu dokonano na podstawie § 1 Zarządzenia Nr 8/2017 Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie instrukcji postępowania przy realizacji zamówień publicznych w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie.
- Umowa na realizację zadania zawarta została w dniu 10 kwietnia 2020 r. pomiędzy Warmińsko-Mazurskim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa, a firmą ALCAR Sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie, oferującą najkorzystniejszą cenę. Faktura wystawiona została w dniu 7 maja 2020 r. Zapłata w kwocie 59 900,00 zł nastąpiła dnia 14 maja 2020 r., zgodnie z terminem określonym w § 5 umowy.
- Zgodnie z § 1 umowy ostateczny termin dostarczenia pojazdu wyznaczono na dzień 8 maja 2020 r., faktyczne odebranie samochodu nastąpiło w dniu 14 maja 2020 r., tj. 6 dni po terminie wynikającym z umowy.

Z wyjaśnienia Głównego księgowego wynika, że (cyt.): „Firma Alcar Sp. z o.o.

dotrzymała terminu określonego w umowie i z trzydniowym wyprzedzeniem to jest 4 maja 2020 roku poinformowała nas o możliwości odbioru samochodu.

Warunkiem odebrania samochodu z salonu było zarejestrowanie go w Wydziale

Komunikacji Urzędu Miasta w Olsztynie. Jednak ze względu na bardzo trudną

sytuację epidemiologiczną, która panowała w maju 2020 roku Urząd Miasta

w Olsztynie w tym również Wydział komunikacji został zamknięty dla klientów,

rejestracja samochodu była możliwa jedynie po uprzednim zarezerwowaniu kolejki

internetowej. Pierwszy możliwy termin zarejestrowania samochodu został

umówiony na dzień 14 maja 2020 roku. Dopiero po zarejestrowaniu samochodu

w wydziale komunikacji samochód mógł wyjechać z salonu do siedziby WIORiN

Olsztyn.”

- Na podstawie analizy dokumentów źródłowych (oferta, umowa, OT, faktura za zakup pojazdu, dokument potwierdzający odbiór samochodu) oraz dowodu zapłaty (wyciąg bankowy) ustalono, że środki finansowe zostały wydatkowane zgodnie z decyzją Wojewody Warmińsko-Mazurskiego.

2.7.3. Szczegółową kontrolą objęto wydatki rzeczowe i majątkowe (125 dokumentów księgowych) poniesione przez Inspektorat w rozdziale 01032, których jednorazowa wartość (kwota dokumentu księgowego) wynosiła co najmniej 2 000,00 zł. Łączna wysokość wydatków poddanych analizie wynosiła **793 522,87 zł**, co stanowiło **56,23%** wszystkich wydatków rzeczowych i majątkowych poniesionych przez jednostkę w 2020 r.

Ustalono, że faktury oraz inne dokumenty na podstawie których realizowano wydatki:

- zawierały wszystkie niezbędne elementy wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości,
- zawierały adnotację dotyczącą stosowania procedur zamówień publicznych lub o przesłankach skutkujących brakiem stosowania ustawy, o których mowa w art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1843 ze zm.),
- zostały prawidłowo zadekretowane (wydatki bieżące – odpowiednie konto zespołu 4 w korespondencji z kontem zespołu 2, wydatki inwestycyjne – konto 080 w korespondencji z kontem zespołu 2), tj. zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych (...),
- sprawdzone były pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym,
- zatwierdzone były do zapłaty przez Kierownika jednostki i Głównego księgowego,
- do dokumentów księgowych dot. zakupu paliwa każdorazowo dołączone były wykazy wartości sprzedanego paliwa wg. podziału na poszczególne samochody, które zawierały: rodzaj paliwa, nr rejestracyjny pojazdu, nr karty paliwowej, miejsce tankowania, data tankowania, ilość zakupionego paliwa, wartość,
- na dokumentach księgowych dot. zakupu środków trwałych oraz pozostałych środków trwałych wskazano numer inwentarzowy i pozycję w książce inwentarzowej, pod którymi zaewidencjonowano zakupione składniki majątku.

[Akta kontroli: 49-50, 74, 83, 117-118, 173]

2.8. Wydatki ponoszone z rezerw

2.8.1. Dokonując analizy wydatków poniesionych przez jednostkę kontrolowaną ze środków rezerwy celowej ustalono:

- a) W dniu 9 lipca 2020 r. WIORiN zwrócił się do Wojewody z 2 wnioskami o uruchomienie rezerwy celowej budżetu państwa na realizację działań kontrolnych, w tym sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla osób realizujących działania kontrolne, w ramach decyzji Komisji Europejskiej nr SANTE/PH/2020/PL/SI2.823105 o udzieleniu dotacji zatwierdzającej program kontroli występowania agrofagów i związanych z nim środków finansowych na 2020 r. Termin realizacji: 1 stycznia – 31 grudnia 2020 r.

Realizacja ww. projektu nastąpiła przy udziale środków budżetu państwa, w stosunku:

- 75% - środki finansowe z UE,
- 25% - środki z budżetu państwa.

W związku z powyższym Wojewoda Warmińsko-Mazurski, na podstawie decyzji Ministra Finansów, przyznał środki finansowe w ramach poz. 8 rezerwy celowej na realizację przedmiotowego projektu, w łącznej wysokości **155 351,00 zł**, w tym:

- na wydatki bieżące jednostki, tj. zakupy do laboratorium (odczynniki chemiczne, materiały jednorazowego użytku, rejestratory temperatury, wirówka, lampa HBO itp.) niezbędne do realizacji tych zadań (§ 4001), w łącznej kwocie 46 605,00 zł,
- na wynagrodzenia osobowe pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej, zajmujących się realizacją zadań wynikających z projektu (§ 4011), w łącznej kwocie 8 021,00 zł,
- na wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej zajmujących się realizacją zadań wynikających z projektu (§ 4021), w łącznej kwocie 82 877,00 zł,
- na pochodne od wynagrodzeń w zakresie składek do ZUS (§ 4111), w łącznej kwocie 15 625,00 zł,
- na pochodne od wynagrodzeń w zakresie składek na Fundusz Pracy (§ 4121), w łącznej kwocie 2 223,00 zł.

W celu prawidłowej realizacji ww. zadań, środki na współfinansowanie zostały przeniesione decyzjami Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w ramach środków z ustawy budżetowej w wysokości **51 783,00 zł**, w tym:

- na wydatki bieżące jednostki niezbędne do realizacji ww. zadań (§ 4002), w łącznej kwocie 15 535,00 zł,
- na wynagrodzenia osobowe pracowników nie będących członkami korpusu służby cywilnej, zajmujących się realizacją zadań wynikających z projektu (§ 4012), w łącznej kwocie 2 674,00 zł,
- na wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej zajmujących się realizacją zadań wynikających z projektu (§ 4022), w łącznej kwocie 27 625,00 zł,
- na pochodne od wynagrodzeń w zakresie składek do ZUS (§ 4112), w łącznej kwocie 5 208,00 zł,
- na pochodne od wynagrodzeń w zakresie składek na Fundusz Pracy (§ 4122), w łącznej kwocie 741,00 zł.

Poniżej zestawienia planu i wykonania w zakresie realizacji ww. zadania:

PLAN		
§	planowana kwota	w tym

		75% UE	25% BP
§ 401	10 695,00	8 021,00	2 674,00
§ 402	110 502,00	82 877,00	27 625,00
§ 411	20 833,00	15 625,00	5 208,00
§ 412	2 964,00	2 223,00	741,00
§ 400	62 140,00	46 605,00	15 535,00
Razem	207 134,00	155 351,00	51 783,00

WYKONANIE						
§	faktyczne wykonanie	w tym		zwroty	w tym	
		75% UE	25% BP		75% UE	25% BP
§ 401	9 470,91	7 103,18	2 367,73	1 224,09	917,82	306,27
§ 402	110 502,00	82 877,00	27 625,00	0,00	0,00	0,00
§ 411	20 623,34	15 467,59	5 155,75	209,66	157,41	52,25
§ 412	2 939,33	2 204,51	734,82	24,67	18,49	6,18
§ 400	62 139,06	46 604,52	15 534,54	0,94	0,48	0,46
Razem	205 674,64	154 256,80	51 417,84	1 459,36	1 094,20	365,16

W toku kontroli ustalono, że w celu realizacji zadania jednostka określiła sposób podziału środków na wynagrodzenia (nagrody), zgodnie z którym:

- do wyliczenia stawki w zł za jedno działanie kontrolne (kontrolne, badanie prób), która stanowiła podstawę przy dokonywaniu wypłaty dla pracowników za realizację działań kontrolnych, jednostka ustaliła, że:
 - kwota przyznanych środków na płace ogółem: ilość planowanych działań kontrolnych = zryczałtowana wartość w zł za 1 działanie kontrolne należna pracownikowi,
 - na ogólną wartość środków przyznanych na płace składają się: środki z UE (§ 4011 i 4021) oraz budżetu państwa (§ 4012 i 4022), tj. 90 898,00 zł + 30 300,00 zł = 121 198,00 zł,
 - planowana łączna ilość działań kontrolnych wynosiła 3779, w tym: 1501 kontroli roślin i produktów roślinnych, 1055 prób roślin produktów roślinnych pobranych zostanie do analizy laboratoryjnej pod kątem wybranych organizmów szkodliwych oraz przeprowadzonych zostanie 1223 badań laboratoryjnych,
 - $121\ 198,00\ \text{zł} : 3779\ \text{działań kontrolnych} = 32,07\ \text{zł}$ (zryczałtowana wartość w zł),
- wysokość środków wypłaconych pracownikowi za wykonane czynności stanowiła iloczyn zryczałtowanej wartości w zł i liczby działań kontrolnych wykonanych przez tego pracownika.

W wyniku analizy zestawień dotyczących liczby wykonanych kontroli i przebadanych prób, korespondencji mailowej prowadzonej przez WIORiN w Olsztynie z Oddziałem Granicznym w Bezledach oraz list płac pracowników otrzymujących nagrody ustalono, że:

- łączna liczba wykonanych kontroli wizualnych i pobrania prób wynosiła 2525, wypłacono z tego tytułu 80 976,91 zł,
- łączna liczba wykonanych badań laboratoryjnych wynosiła 1223, wypłacono z tego tytułu 39 221,60 zł.

W 2020 roku w ramach realizacji programu na terenie działania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie, wykonano łącznie 3748 działań kontrolnych, na łączną kwotę **119 972,91 zł** (współfinansowaną ze środków UE).

Szczegółowe dane dotyczące wykorzystania środków finansowych w zakresie wykonywania działań kontrolnych przedstawiono w poniższych tabelach:

Dane do złożenia wniosku							
§	liczba wykonanych czynności	stawka za kontrolę	w tym		wnioskowana kwota	w tym	
			75% UE	25% BP		75% UE	25% BP
§ 401	333,54	32,07	24,05	8,02	10 695,00	8 021,00	2 674,00

§ 402	3445,46	32,07	24,05	8,02	110 502,00	82 877,00	27 625,00
Razem	3779				121 197,00	90 898,00	30 299,00

Dane do rozliczenia wniosku								
§	liczba wykonanych czynności	stawka za kontrolę	w tym		kwota należna za realizację zadania	kwota, którą można wypłacić	w tym	
			75% UE	25% BP			75% UE	25% BP
§ 401	295,32	32,07	24,05	8,02	9 470,91	9 470,91	7 103,13	2 367,73
§ 402	3452,68	32,07	24,05	8,02	110 727,60	110 502,00	82 877,00	27 625,00
Razem	3748				120 198,51	119 972,91	89 980,13	29 992,73
						225,60*		

* kwota wypłacona ze środków budżetu WIORIN

Ponadto, w celu realizacji zadania, jednostka poza wydatkami związanymi z wypłatą nagród (wraz z pochodnymi) dla pracowników prowadzących działania kontrolne poniosła również wydatki rzeczowe związane z zakupami do laboratorium, w łącznej kwocie **62 139,06 zł**, w tym m.in.:

- odczynniki chemiczne, gliceryna, denaturat, próbówki, płyny alkoholowe, płytki odciskowe i sedymentacyjne, sączi, lampy, szkiełka, parafina, butla, czytnik USB itp. – 36 702,49 zł,
- rękawice, ochraniacze, fartuchy, ręczniki papierowe, tace, deski, regały, ociekacze, obieraki, koszyki, pojemniki, pudełka itp. – 16 541,46 zł,
- moduł a2, moduł jonowymienny, promiennik, miernik cyfrowy i elektroda do miernika – 8 895,11 zł.

- b) Wojewoda Warmińsko-Mazurski przyznał środki w ramach poz. 59 rezerwy celowej budżetu państwa w wysokości **40 000,00 zł** oraz z rezerwy budżetowej Wojewody w wysokości **5 000,00 zł** z przeznaczeniem na realizację zadania pn. „Budowa wewnętrznej instalacji gazowej w budynku będącym siedzibą Oddziału w Kętrzynie WIORiN w Olsztynie, które wykorzystano w kwocie **43 966,12 zł**, tj. w 97,7%.

- W związku z realizacją przedmiotowego zadania w dniu 17 czerwca 2020 r. został sporządzony program inwestycyjny, który przedłożono do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w celu akceptacji przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego, co było zgodne z przepisami § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa (Dz. U. z 2010 r., Nr 238, poz. 1579), w myśl których realizacja inwestycji może być finansowana ze środków budżetu państwa, jeżeli inwestor posiada uzgodniony z dysponentem program inwestycji.

Program inwestycyjny zawierał wszystkie niezbędne elementy określone w § 6 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Zgodnie z Harmonogramem realizacji inwestycji i szacunkowym kosztem zadania planowane roboty budowlane dotyczące całości inwestycji obejmowały:

- opracowanie projektu budowlanego,
- sprawowanie funkcji nadzoru inwestorskiego,
- wykonanie instalacji gazowej i c.o.

Całkowita szacunkowa wartość inwestycji wynosiła 45 000,00 zł.

- Inwestor otrzymał ze Starostwa Powiatowego w Kętrzynie Decyzje nr 202/20 z dnia 3 sierpnia 2020 r. w sprawie zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na budowę, gdyż zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2020 r., poz. 1333 ze zm.) roboty budowlane można rozpocząć jedynie na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę.
- Wyboru wykonawcy dokonano na podstawie § 1 Zarządzenia nr 8/2017 Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie instrukcji postępowania przy realizacji zamówień publicznych w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie.
- Umowa na realizację zadania zawarta została w dniu 24 sierpnia 2020 r. pomiędzy Warmińsko-Mazurskim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa a firmą Zakład Usługowo – Handlowy „Mieź-Gaz” Waldemar Szymański z siedzibą w Kętrzynie, która jako jedyna (zapytanie ofertowe WIORiN skierował do trzech podmiotów) złożyła ofertę. Wybrany Wykonawca opracował projekt budowlany, sprawował funkcję inspektora nadzoru inwestorskiego i wykonał instalację gazową i c.o.
- Protokół odbioru robót sporządzono w dniu 16 października 2020 r. (zgodnie z § 2 umowy) – komisja stwierdziła, że roboty zostały wykonane bezusterkowo. Faktura za realizację umowy wystawiona została w dniu 19 października 2020 r. Zapłata, w kwocie 43 966,12 zł, nastąpiła w dniu 26 października 2020 r., tj. w wysokości i terminie określonym w § 4-5 umowy.

W związku z realizacją inwestycji jednostka kontrolowana zobowiązana była do sporządzenia sprawozdania z rozliczenia inwestycji finansowanej ze środków budżetu państwa w 2020. W wyniku analizy sprawozdania ustalono, że:

- sporządzone zostało wg wzoru stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa (Dz.U. z 2010 r., Nr 238, poz. 1579),
- dane w nim zawarte były zgodne z ewidencją księgową konta 130 oraz dokumentacją źródłową.

c) Wojewoda Warmińsko-Mazurski przyznał środki z rezerwy budżetowej Wojewody w łącznej kwocie **91 561,00 zł**, z przeznaczeniem na:

- dofinansowanie bieżącej działalności jednostki, tj. zakup etykiet i paszportów roślin – 60 000,00 zł,
- dofinansowanie bieżącej działalności jednostki, tj. zakup paliwa do samochodów służbowych, energii elektrycznej w Oddziałach, oleju opałowego w Oddziale w Elblągu, opłatę czynszu za siedziby WIORiN, utylizację odczynników – 31 561,00 zł.

Rezerwę budżetową Wojewody wydatkowano na zakup etykiet i paszportów roślin oraz bieżącą działalność jednostki we wskazanym powyżej zakresie.

2.8.2. Na podstawie analizy zestawienia wydatków poniesionych w ramach otrzymanych rezerw celowych Wojewody, dokumentów źródłowych (m.in. umów, list płac, faktur, OT, protokołów odbioru itp.) oraz dowodów zapłaty (wyciągów bankowych) ustalono, że wszystkie środki finansowe z rezerwy celowej i budżetowej Wojewody zostały wydatkowane zgodnie z decyzjami Wojewody Warmińsko-Mazurskiego.

2.9. W toku kontroli ustalono, że priorytet Prezesa Rady Ministrów określony dla podmiotów administracji rządowej na 2020 r., w zakresie zabezpieczenia interesów Skarbu Państwa w umowach zawieranych przez administrację rządową, został uwzględniony i zastosowany w umowach zawieranych przez WIORiN w 2020 r.

[Akta kontroli: 64-73, 77, 84-85, 119-124, 173]

2.10. Stwierdzone w toku kontroli naruszenia stanu prawnego polegały na:

- a) dokonywaniu z ZFŚS refundacji poniesionych przez pracowników i byłych pracowników (emerytów) wydatków na zakup paczek świątecznych, które obejmowały m.in.: zakup: leków, artykułów spożywczych i papierniczych, środków czystości, kosmetyków, odzieży, paliwa, drobnego sprzętu AGD, itp.

Refundacja wydatków odbywała się na podstawie przedkładanych przez pracowników/byłych pracowników faktur do wysokości:

- 90,00 zł/100,00 zł na pracownika,
- 100,00 zł na emeryta.

Naruszono w tym zakresie postanowienia obowiązującego w WIORiN Regulaminu Gospodarowania Środkami Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych, który nie przewidywał takiej formy dofinansowania.

Z pisemnego wyjaśnienia Kierownika jednostki wynika, że (cyt.): „W dniu 12 marca 2020 roku odbyło się spotkanie ze związkami zawodowymi w sprawie ustalenia preliminarz wydatków z ZFŚS na rok 2020 r. W preliminarzu ustalono kwotę dofinansowania do paczek dla dzieci na rok 2020 w wysokości 100/zł/90 zł oraz dla emerytów 100 zł. Uzgodniono, że świadczenie może mieć dwie formy: albo będzie to paczka sporządzona przez pracodawcę, albo nastąpi zwrot dla pracownika/emeryta na podstawie przedłożonego przez niego rachunku. Niedopatrzaniem było, iż jedna z osób przedstawiła fakturę, w której nabywcą jest nie osoba fizyczna, której przysługuje dofinansowanie a WIORiN.”

Zdaniem kontrolujących, Kierownik jednostki decydując się na udzielanie pomocy materialnej w formie rzeczowej, tj. paczek świątecznych powinien brać pod uwagę, iż taka forma pomocy wymaga fizycznego przekazania zakupionych artykułów przez pracodawcę/byłego pracodawcę (w przypadku emerytów) za pokwitowaniem odbioru paczki przez osoby uprawnione do odebrania świadczenia rzeczowego.

Osoba odpowiedzialna – Pani Mariola Osińska-Zduniuk – pełniąca obowiązki Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie w okresie kontrolowanym.

[Akta kontroli: 86, 88-116, 173]

- b) nieuwzględnieniu, przy dokonywaniu wypłat z ZFŚS, kryterium dochodowego oraz sytuacji materialnej i życiowej emerytów, czym naruszono zapisy Rozdziału IV. Zasady i warunki przyznawania świadczeń socjalnych pkt. 1 Regulaminu Gospodarowania Środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w WIORiN, zgodnie z którymi przyznanie i wysokość dofinansowania z Funduszu do świadczeń dla osób uprawnionych uzależnione jest od ich sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej, a zwłaszcza od dochodu przypadającego na osobę w rodzinie.

Z pisemnego wyjaśnienia Kierownika jednostki wynika, że emeryci korzystali tylko ze świadczeń w postaci paczki na święta. „Świadczenia emerytalne jakie otrzymują byli pracownicy WIORiN są na bardzo niskim poziomie, w związku z czym w preliminarzu ZFŚS na rok 2020 r. określono wysokość świadczenia (paczka świąteczna) na emeryta/rencistę w wysokości 100 zł.”

Osoba odpowiedzialna – Pani Mariola Osińska-Zduniuk – pełniąca obowiązki Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie w okresie kontrolowanym.

[Akta kontroli: 88-115, 163, 165, 173]

- c) niedokonaniu korekty odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, w związku z ruchami kadrowymi w ciągu 2020 roku. Pierwotny odpis wynosił 210 000,00 zł, natomiast z faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych (w przeliczeniu na etaty) w 2020 r. powinien wynosić 209 931,00 zł. Kwota odpisu podlegająca korekcie 69,00 zł.

Naruszono w tym zakresie § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. Nr 43, poz. 349), zgodnie z którym podstawę naliczania odpisu stanowi przeciętna planowana w danym roku kalendarzowym liczba zatrudnionych u pracodawcy, skorygowana w koniec roku do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych, obejmująca pracowników zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy (po przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy).

Z pisemnego wyjaśnienia Kierownika jednostki wynika, że (cyt.): „*Pod koniec grudnia 2020 roku Główna Księgowa dokonała technicznego rozliczenia wysokości odpisu na 2020 rok z funduszu socjalnego (...), jednak w natłoku spraw związanych m.in. z rozliczeniem środków otrzymanych z Unii Europejskiej w ramach programu SANTE/PH/2020/PL/SI2.523105, trudna sytuacja pandemiczna w kraju oraz nagromadzona ilość spraw związanych z przekazywaniem Laboratorium Wojewódzkiego z WIORiN do GIORiN spowodowały, że uwadze umknęło faktyczne przekazanie środków w wysokości 69 zł ze środków z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych na wydatki jednostki. W wyniku ujawnionego błędu dokonano w 2021 roku korekty zmniejszającej odpis za 2020 rok (...)*”

Osoba odpowiedzialna – Pani Elwira Laskowska, Główny księgowy WIORiN w Olsztynie.

[Akta kontroli: 86, 92, 116, 173]

- d) błędnym zakwalifikowaniu wydatku poniesionego na przedłużenie licencji na program antywirusowy w § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia, zamiast w § 4300 Zakup usług pozostałych, w kwocie 2 974,14 zł (1 dokument księgowy), czym naruszono przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.).

Z pisemnego wyjaśnienia Kierownika jednostki wynika, że przyczyną takiego zaklasyfikowania wydatków było przeoczenie zapisów na fakturze i błędne uznanie, że na dokumencie księgowym ujęty został zakup licencji na program antywirusowy, a nie jego przedłużenie.

Skutkowało to naruszeniem jednolitych zasad w zakresie planowania, wykonania i ewidencjonowania wydatków, obowiązujących wszystkie jednostki sektora finansów publicznych.

Osoba odpowiedzialna – Pani Elwira Laskowska, Główny księgowy WIORiN w Olsztynie.

[Akta kontroli: 74, 83, 86, 116, 173]

- e) przekazaniu rozliczenia inwestycji finansowanej ze środków budżetu państwa w 2020 r. do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w dniu

21 kwietnia 2021 r. (data wpływu), tj. ponad 5 miesięcy od daty jego sporządzenia. Ww. rozliczenie zostało sporządzone w dniu 30 października 2020 r.

Z treści przepisu § 16 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa wynika, że inwestor, po zakończeniu i przekazaniu do użytku inwestycji, sporządza, w terminie 60 dni od dnia, w którym była uregulowana ostatnia płatność związana z finansowaniem inwestycji, rozliczenie i przekazuje je dysponentowi, który finansował inwestycję ze środków budżetu państwa.

Z pisemnego wyjaśnienia Kierownika jednostki wynika, że (cyt.): „*Sprawozdanie z rozliczenia inwestycji zostało sporządzone w dniu 30.10.2020 r. i tego samego, bądź następnego dnia zostało wysłane do Urzędu Wojewódzkiego. Nie jestem w stanie określić z jakich przyczyn nie dotarło tego samego dnia – najprawdopodobniej z przyczyn technicznych (podobne sytuacje miały miejsce w przeszłości). Niestety nie ma możliwości sprawdzenia korespondencji wychodzącej w systemie e-Puap. W kwietniu 2021 roku główna księgowa otrzymała informację z Urzędu Wojewódzkiego o braku ww. dokumentu, po czym niezwłocznie go wysłała.*”

Osoba odpowiedzialna – Pani Mariola Osińska-Zduniuk – pełniąca obowiązki Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie w okresie kontrolowanym.

[Akta kontroli: 164-165,168, 173]

2.11. Działalność jednostki w kontrolowanym zakresie ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

3. W zakresie gospodarowania składnikami majątkowymi

- 3.1. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa nie posiada własnych budynków. Dysponuje budynkami stanowiącymi własność Skarbu Państwa przekazanymi w trwały zarząd. Łączna powierzchnia użytkowanych budynków wynosi 26,5636 ha. Na dzień 31 grudnia 2020 r. Inspektorat dysponował nieruchomościami położonymi w:
- Bartoszycach, na podstawie decyzji Starosty Bartoszyckiego GGN.VI.7012/11/02 z dnia 2 września 2002 r. oraz decyzji zmieniającej,
 - Działdowie, na podstawie decyzji Starosty Działdowskiego Gk.7012-20/02 z dnia 23 października 2002 r. oraz decyzji zmieniającej,
 - Elblągu, na podstawie decyzji Prezydenta Miasta Elbląga WG/GT/VIII/72244-1/2004 r. z dnia 9 marca 2004 r. oraz decyzji zmieniającej,
 - Giżycku, na podstawie decyzji Starosty Giżyckiego WG.7012/14/02 z dnia 22 lipca 2002 r. oraz decyzji zmieniającej,
 - Kętrzynie, na podstawie decyzji Starosty Kętrzyńskiego SG.6844.1.31.2014 z dnia 29 sierpnia 2014 r. oraz decyzji zmieniającej,

- Nidzicy, na podstawie decyzji Starosty Nidzickiego G-7012/1/02 z dnia 22 lipca 2002 r. oraz decyzji zmieniającej,
 - Nowym Mieście Lubawskim, na podstawie decyzji Starosty Nowomiejskiego GG.II.7224-3a/6/1993-2002 z dnia 25 lipca 2002 r. oraz decyzji zmieniającej,
 - Olecku, na podstawie decyzji Starosty Oleckiego GN.7014-2/13/2002 r. z dnia 26 sierpnia 2002 r. oraz decyzji zmieniającej,
 - Olsztynie, na podstawie decyzji Prezydenta Olsztyna MG.III.72244/16/2002 z dnia 26 lipca 2002 r. oraz decyzji zmieniającej,
 - Ostródzie, na podstawie decyzji Starosty Ostródzkiego GN.7012/12/2002 z dnia 11 lipca 2002 r. oraz decyzji zmieniającej,
 - Piszu, na podstawie decyzji Starosty Piskiego G.7014/81/2002 z dnia 7 października 2002 r. oraz decyzji zmieniającej.
- 3.2. WIORiN w ramach posiadanego majątku, poza zakupionym w 2020 r. dysponuje szeregami środków trwałych i pozostałych środków trwałych zakupionymi w latach wcześniejszych, m.in.:
- grunty, w związku z przejściem w trwałe zarząd w 2002 r., o łącznej wartości 219 030,98 zł,
 - budynki i lokale, zakupione w latach: 1994-2009, o łącznej wartości 1 512 330,92 zł,
 - maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania, zakupione w latach: 1998-2006, o łącznej wartości 55 869,89 zł,
 - samochody osobowe, zakupione w latach: 2004-2019, o łącznej wartości 1 372 405,80 zł,
 - urządzenia techniczne, zakupione w latach: 2004-2014, o łącznej wartości 26 228,53 zł,
 - narzędzia, przyrządy, ruchomość i wyposażenie, zakupione w latach: 1996-2015, o łącznej wartości 662 215,48 zł,
 - sprzęt elektroniczny (w tym m.in.: telefony, drukarki, laptopy, serwery, sprzęt AGD itd.), zakupiony w latach: 1972-2019, o łącznej wartości 469 964,37 zł,
 - wyposażenie pomieszczeń biurowych (w tym m.in.: biurka, krzesła, szafy, szafki, lampy, tablice, wykładziny itd.), zakupione w latach 1975-2019, o łącznej wartości 221 855,95 zł,
 - pozostałe materiały i wyposażenie (w tym m.in.: kasa, narzędzia, sprzęt laboratoryjny, maszyny, kalkulatory itd.), zakupione w latach: 1958-2019, o łącznej wartości 136 741,84 zł.
- 3.3. Zgodnie z obowiązującym w WIORiN w Olsztynie Zakładowym Planem Kont majątek księgowany jest na kontach syntetycznych:
- 011 Środki trwałe,
 - 013 Pozostałe środki trwałe,
 - 020 Wartości niematerialne i prawne
- oraz analitycznie w księgach inwentarzowych środków trwałych oraz pozostałych środków trwałych.
- 3.4. W okresie kontrolowanym na koniec każdego kwartału dokonywano uzgodnień stanów ewidencji analitycznej z ewidencją syntetyczną kont 011 i 013.

- 3.5. Na podstawie ewidencji księgowej ustalono, że w okresie kontrolowanym wartość majątku Inspektoratu zaksięgowanego na poszczególnych kontach wynosiła:
- konto 011 Środki trwałe:
 - stan na 1 stycznia 2020 r. – 6 933 126,45 zł:
 - przychody – 103 866,12 zł (tj.: instalacja centralnego ogrzewania w Oddziale w Kętrzynie, zakup samochodu Dacia Duster),
 - rozchody – 243 844,98 (tj.: likwidacja m.in.: zestawu komputerowego, mikroskopów, stacji uzdatniania wody, zestawów GPS, zestawu Sub DNA).
 - stan na 31 grudnia 2020 r. – 6 793 147,59 zł,
 - konto 013 Pozostałe środki trwałe:
 - stan na 1 stycznia 2020 r. – 1 329 517,78 zł,
 - przychody – 28 502,67 zł (tj. zakupu m.in.: sprzętu i urządzeń, mierników cyfrowych wraz z elektrodami, dozowników wraz z uchwyty, lamp LED, mebli,
 - rozchody – 64 197,64 zł (tj. likwidacja m.in.: mebli, sprzętu komputerowego i laboratoryjnego, kosiarki),
 - stan na 31 grudnia 2020 r. – 1 293 822,81 zł,

Nie odnotowano obrotu wartościami niematerialnymi i prawnymi na koncie 020.

- 3.6. Ewidencja analityczna środków trwałych i pozostałych środków trwałych prowadzona jest w programie komputerowym „FINANSE DDJ” firmy ProgMan Software S.A.
- 3.7. Na podstawie analizy dowodów księgowych dokumentujących przyjęcie składników majątkowych i dokonanie likwidacji majątku Inspektoratu w 2020 r. ustalono że:
- majątek zakupiony przyjmowano na stan ewidencyjny, na podstawie dowodu zakupu (faktura) i wystawianego w przypadku środków trwałych każdorazowo dokumentu OT,
 - składniki majątkowe prawidłowo ujmowano na kontach syntetycznych: 011, 013 oraz w ewidencji analitycznej środków trwałych i pozostałych środków trwałych (do próby przyjęto wszystkie środki trwałe i 10 pozostałych środków trwałych o największej wartości),
 - wskazano osoby, którym powierzono pieczę nad przyjętym majątkiem,
 - zakupione składniki majątku posiadały indywidualne numery inwentarzowe,
 - w okresie objętym kontrolą Kierownik jednostki wydał dwie decyzje w sprawie zlikwidowania składników majątku jednostki (tj. decyzja z dnia 11 marca 2020 r. oraz decyzja z dnia 4 sierpnia 2020 r.),
 - zlikwidowany majątek został zdjęty z ewidencji księgowej (syntetycznej) oraz ewidencji analitycznej środków trwałych i pozostałych środków trwałych (do próby przyjęto 10 środków trwałych i 10 pozostałych środków trwałych o największej wartości),
 - protokoły z fizycznej likwidacji składników majątku (zniszczenie i wyrzucenie do kontenera na śmieci przedmiotów nie będących odpadami elektronicznymi), zostały podpisane przez komisję likwidacyjną (sprzedaż na surowce wtórne była bezzasadna, ponieważ koszty dostarczenia przedmiotów do punktu skupu surowców wtórnych, były wyższe od możliwej do uzyskania kwoty ze sprzedaży tych przedmiotów),
 - wykazy składników majątku podlegających utylizacji zostały podpisane przez firmę przyjmującą składniki do utylizacji.

- 3.8. Ponadto, jednostka kontrolowana na podstawie umów użyczenia przekazała dla Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie i WIORiN w Łodzi sprzęt specjalistyczny. WIORiN w Olsztynie przy dokonywaniu pełnej okresowej inwentaryzacji składników majątkowych zwracał się do jednostek, które użyczają sprzęt o potwierdzenie na piśmie faktu posiadania użyzonego sprzętu (arkusze spisu z natury).

[Akta kontroli: 125-135, 159, 174]

- 3.9. Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie gospodarki składnikami majątkowymi polegały na:

- a) nieujęciu w ewidencji księgowej konta 020 Wartości niematerialne i prawne zakupionych programów komputerowych, na łączną kwotę 4 929,58 zł, na podstawie:
- faktury VAT nr FS-4196/2/2020/SOS z dnia 4 lutego 2020 r. za zakup 3 programów Microsoft Office 2019 w łącznej kwocie 2 936,98 zł,
 - faktury VAT nr 43/ŻER/01/2020 z dnia 4 lutego 2020 r. za zakup 2 programów Microsoft Office 2019 w łącznej kwocie 1 992,60 zł.

Powyższe działania były niezgodne z zasadami funkcjonowania konta 020, na którym ujmuje się: po stronie Wn – przychody wartości niematerialnych i prawnych z tytułu np. zakupu lub nieodpłatnego otrzymania, po stronie Ma – rozchody wartości niematerialnych i prawnych z tytułu np. sprzedaży, nieodpłatnego przekazania lub likwidacji, stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa (...).

Naruszono w tym zakresie również zapisy § 48 ust. 1-3 oraz § 81 ust. 1-2 Zasad (polityki) rachunkowości, stanowiących załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 3/2011 Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie z dnia 14 października 2011 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie.

Z pisemnego wyjaśnienia Kierownika jednostki wynika, że zakupione programy komputerowe „(...) błędnie uznano, za oprogramowanie operacyjne (systemowe), które jest integralną częścią zestawu komputerowego, bez którego nie może on funkcjonować i nie stanowi wartości niematerialnej i prawnej. W toku kontroli, w związku z ujawnieniem braku dokonania ewidencji zakupu ww. programów komputerowych, niezwłocznie zaksięgowano je na koncie 020-wartości niematerialne i prawne (...).”

Powyższe skutkowało wykazaniem na koncie 020 Wartości niematerialne i prawne danych niezgodnych ze stanem faktycznym, czym naruszono przepisy art. 24 ust. 1-2 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którymi księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, tj. dokonane w nich zapisy powinny odzwierciedlać stan rzeczywisty.

Osoba odpowiedzialna – Pani Elwira Laskowska, Główny księgowy WIORiN w Olsztynie.

[Akta kontroli: 83, 86, 116, 174]

- b) niewystawianiu, przy likwidacji majątku jednostki, dokumentów likwidacji środków trwałych i pozostałych środków trwałych – LT.

Z pisemnego wyjaśnienia Kierownika jednostki wynika, że w WIORiN nie wystawiano dokumentu LT ponieważ „(...)w jednostce zdjęcia ze stanu środków trwałych, tj. likwidacja środków trwałych następowała na podstawie protokołu likwidacji a nie na podstawie dokumentu LT.”

Naruszono w tym zakresie § 36 ust. 4 Zasad (polityki) rachunkowości, stanowiących załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 3/2011 Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie, zgodnie z którymi dowód LT służy do udokumentowania likwidacji środka trwałego lub jego części. Stanowi też podstawę zapisów w księdze głównej i księdze pomocniczej. Obowiązek wystawiania dokumentu LT wynika również z uregulowań zawartych w pkt. 10.2 Krajowego Standardu Rachunkowości nr 11 „Środki trwałe”, stanowiącym Załącznik do uchwały Nr 4/2017 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 3 kwietnia 2017 r.

Osoba odpowiedzialna – Pani Elwira Laskowska, Główny księgowy WIORiN w Olsztynie.

[Akta kontroli: 86, 116, 131-133, 174]

- 3.10. Działalność jednostki w kontrolowanym zakresie ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

4. W zakresie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego

- 4.1. W związku z tym, iż kwoty poszczególnych grup (rodzajów) wydatków nie przekraczały równowartości kwoty 30 000 euro (za wyjątkiem zakupu etykiet, paszportów i plomb) jednostka nie przeprowadzała postępowań o udzielenie zamówień publicznych, stosownie do art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1843 ze zm.) – obowiązującej w okresie kontrolowanym.
- 4.2. Zakup etykiet i paszportów dokonany był na podstawie umowy zawartej pomiędzy Głównym Inspektoratem Ochrony Roślin i Nasiennictwa z siedzibą w Warszawie, a firmą Samindruk Sp. z o. o. z siedzibą w Brodnicy. Zgodnie z § 1 umowy Wykonawca zobowiązał się do dostarczenia do wojewódzkich inspektoratów ochrony roślin i nasiennictwa druków etykiet i paszportów roślin.
- 4.3. W związku z powyższym odstąpiono od czynności kontrolnych w tym zakresie.

5. W zakresie realizacji zobowiązań jednostki

5.1. W toku czynności kontrolnych ustalono, że występujące w jednostce w 2020 r. zobowiązania publiczno-prawne wobec ZUS z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne od wynagrodzeń pracowników, dodatkowego wynagrodzenia rocznego, a także na Fundusz Pracy, w łącznej kwocie **2 618 121,11 zł**, opłacane były zgodnie z terminem określonym w nw. przepisach prawa:

- art. 47 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 300 ze zm.) – obowiązującej w okresie kontrolowanym,
- art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1373 ze zm.) – obowiązującej w okresie kontrolowanym,
- art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 r., poz. 1482 ze zm.) – obowiązującej w okresie kontrolowanym,
tj. do 5 dnia następnego miesiąca.

5.2. Na dzień 31 grudnia 2020 r. nie występowały zobowiązania wymagalne.

5.3. W okresie kontrolowanym w Inspektoracie nie były udzielane zaliczki krótkoterminowe ani zaliczki stałe.

5.4. W wyniku szczegółowej kontroli, w zakresie terminowości regulowania zobowiązań przez Inspektorat z tytułu ponoszonych wydatków rzeczowych (do próby przyjęto dokumenty księgowe, których kwota do zapłaty wynosiła co najmniej 2 000,00 zł) ustalono, że zobowiązania te były regulowane terminowo.

Wypełniono tym samym dyspozycję przepisu art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

[Akta kontroli: 74, 136-137, 176]

5.5. Działalność jednostki w kontrolowanym zakresie ocenia się **pozytywnie**.

6. W zakresie realizacji należności z tytułu dochodów budżetu państwa

6.1. W okresie kontrolowanym łączny stan należności w rozdziale 01032 Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa, z tytułu dochodów budżetu państwa wynosił **1 415 119,71 zł**, w tym:

- § 0690 Wpływy z różnych opłat – 4 028,39 zł, obejmowały opłaty sankcyjne oraz koszty upomnień,
- § 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze – 8 413,68 zł, obejmowały dochody z tytułu czynszu za lokal w Nowym Mieście Lubawskim i Pieszku,
- § 0830 Wpływy z usług – 1 394 293,73 zł, obejmowały opłaty za usługi świadczone przez Inspektorat, w tym: w zakresie pobierania próbek, przeprowadzania badań makroskopowych i laboratoryjnych, dokonywania oceny organoleptycznej, w zakresie dokonywania fitosanitarnej oceny organoleptycznej roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów, wydawanie etykiet, paszportów roślin, plomb urzędowych i formularzy paszportów roślin, dokonanie oceny laboratoryjnej materiału siewnego,
- § 0920 Wpływy z pozostałych odsetek – 1 033,01 zł, obejmowały odsetki naliczone od nieterminowych płatności,
- § 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych – 780,26 zł, obejmowały korekty faktury z 2019 r. oraz zwrot składki ubezpieczeniowej za 2019 r.,
- § 0970 Wpływy z różnych dochodów – 6 570,64 zł, obejmowały otrzymane odszkodowanie oraz opłaty za udostępnienie połaci dachowej w Bartoszycach.

6.2. Na dzień 31 grudnia 2020 r. stan należności z tytułu dochodów budżetu państwa w rozdziale 01032 wynosił **51 347,78 zł** (stanowiące w całości należności pozostałe do zapłaty), w tym:

- § 0690 – 1 046,40 zł,
- § 0830 – 50 291,38 zł,
- § 0920 – 10,00 zł.

6.3. Szczegółowej kontroli poddano dokumenty, które stanowiły źródło powstania należności w 2020 r. (294 szt.) na łączną kwotę **205 767,49 zł**, z tego:

- w styczniu 2020 r. z tytułu opłat za usługi świadczone przez jednostkę (§ 0830) – 139 212,25 zł,
- w I półroczu 2020 r.:
 - z tytułu wystawionych upomnień (§ 0690) – 60 093,40 zł,
 - z tytułu czynszu za lokale (§ 0750) – 4 780,84 zł,
 - z tytułu odsetek (§ 0920) – 533,00 zł,
 - z tytułu opłat za udostępnienie połaci dachowej (§ 0970) – 1 148,00 zł.

Ustalono, że naliczone opłaty zostały pobrane w wysokości kosztów ich wykonania, stosownie do nw. przepisów, tj. m.in.:

- art. 5 ust. 2 pkt 4 ustawy o finansach publicznych,
- art. 53 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami (Dz. U. poz. 424) – obowiązującej w okresie kontrolowanym,
- rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie opłat związanych z oceną materiału siewnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 2354 ze zm.),

- rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 czerwca 2008 r. w sprawie stawek opłat za usługi świadczone przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz za wydawanie etykiet, paszportów roślin lub plomb urzędowych (Dz. U. Nr 122, poz. 789 ze zm.),
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG.

[Akta kontroli: 138-139, 143, 149, 177]

Działania windykacyjne

- 6.4. Na dzień 31 grudnia 2020 r. w jednostce kontrolowanej występowały zaległości w wysokości **9 801,68 zł**, m.in. z tytułu: opłaty za usługi świadczone przez Inspektorat (pobieranie prób, przeprowadzania badań laboratoryjnych) oraz odsetek naliczonych od nieterminowych opłat za wykonane usługi, które w odniesieniu do dnia 1 stycznia 2020 r. uległy zwiększeniu o kwotę 742,16 zł.

Z wyjaśnienia złożonego przez Kierownika jednostki wynika, że zaległości na dzień 01.01.2020 r. wyniosły 9 059,52 zł. W trakcie 2020 r. przedsiębiorcy/produccenci rolni dokonali wpłat na łączną kwotę 7 347,52 zł. Na dzień 31.12.2020 r. pozostały niezapłacone należności za rok 2019, w łącznej wysokości 1 712,00 zł oraz powstałe zaległości od innych przedsiębiorców/producentów rolnych w 2020 r., na łączną kwotę 8 089,68 zł. Powyższe spowodowało wzrost należności.

- 6.5. Na podstawie analizy zestawienia należności stanowiących dochody budżetu państwa wg stanu na 31 grudnia 2020 r. (do próby wybrano 10 największych tytułów dłużnych - decyzja i rachunki wystawione w 2020 r.) ustalono, że Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie w wyniku podejmowanych działań:
- wypełnił dyspozycję zawartą w art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, w związku z § 14 ust. 1 pkt 1 i 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1718), zgodnie z którymi jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do prawidłowego i terminowego ustalania przypadających im należności pieniężnych z tytułu dochodów budżetu państwa, w tym mających charakter cywilnoprawny,
 - postępowanie egzekucyjne wszczynane było na podstawie terminowo wystawionych tytułów wykonawczych, stosownie do przepisów art. 15 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2020 r., poz. 1427 ze

zm.), zgodnie z którymi egzekucja administracyjna może być wszczęta, jeżeli wierzyciel, po upływie terminu do wykonania przez zobowiązanego obowiązku, przesłał mu pisemne upomnienie, zawierające wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego oraz inne dane niezbędne do prawidłowego wykonania obowiązku przez zobowiązanego. Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte dopiero po upływie 7 dni od dnia doręczenia tego upomnienia.

Łączna kwota należności poddanych kontroli w ramach podejmowanych działań windykacyjnych wynosiła 7 941,45 zł, w tym 116,00 zł z tytułu kosztów upomnienia.

6.6. Jednostka, zgodnie z przepisami art. 40 ust. 2 pkt. 3 ustawy o finansach publicznych dokonywała na koniec każdego kwartału 2020 r. przypisu odsetek od nieterminowych płatności. Łączna kwota przypisanych odsetek w 2020 r. wyniosła 63,20 zł. Decyzjami Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa odsetki zostały w pełni umorzone, co było zgodne z art. 56 ust. 1 pkt 3 oraz art. 58 ust. 4 ustawy o finansach publicznych. Powyższe odsetki dotyczyły należności 82 podmiotów.

6.7. W okresie kontrolowanym nie zostały złożone wnioski w sprawie umorzenia, odroczenia terminu płatności oraz rozłożenia na raty należności stanowiących dochody budżetowe.

[Akta kontroli: 141, 143-148, 156, 163, 165, 177]

Dochody budżetowe

6.8. Zgodnie z planem finansowym Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa na 2020 rok zaplanowano do realizacji dochody budżetowe w dziale 010 Rolnictwo i łowiectwo, w rozdziale 01032 Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa w łącznej kwocie **1 340 000,00 zł**, w tym:

- w § 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze – 8 000,00 zł,
- w § 0830 Wpływy z usług – 1 332 000,00 zł.

6.9. W okresie kontrolowanym planowane dochody zostały wykonane w kwocie **1 352 416,03 zł**, tj. w 100,92%, w tym:

- § 0750 – 8 413,68 zł,
- § 0830 – 1 344 002,35 zł.

Ponadto, poza planem wykonane zostały dochody w łącznej kwocie **11 355,90 zł**, w tym:

- § 0690 – 2 981,99 zł,
- § 0920 – 1 023,01 zł,
- § 0940 – 780,26 zł,
- § 0970 – 6 570,64 zł.

6.10. Na podstawie wyciągów bankowych (w zakresie dochodów budżetowych) analizie poddano terminowość przekazywania zrealizowanych dochodów budżetowych w pierwszym półroczu 2020 r. (kwota objęta próbą – 537 113,56 zł) i ustalono, że

jednostka kontrolowana odprowadzała, na rachunek Ministerstwa Finansów Departamentu Budżetu Państwa zrealizowane dochody budżetu państwa, zgodnie z terminami wskazanymi w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa (Dz.U. z 2018 r., poz. 2225 ze zm.) – obowiązującego w okresie kontrolowanym.

6.11. W wyniku analizy wyciągów bankowych nie stwierdzono przeznaczania dochodów na wydatki ponoszone w tej jednostce.

[Akta kontroli: 8, 149, 177]

6.12. Działalność jednostki w kontrolowanym zakresie ocenia się **pozytywnie**.

7. W zakresie przeprowadzonej inwentaryzacji składników majątku

7.1. W ramach przepisów wewnętrznych kwestie dotyczące inwentaryzacji zostały uregulowana w Dziale IV Zasad (polityki) rachunkowości, stanowiącej załącznik nr 1 do Zarządzeniem nr 3/2011 Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie z dnia 14 października 2011 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości w Wojewódzkim Inspektoracie Nadzoru Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie (wraz ze zmianami).

7.2. W jednostce kontrolowanej pełna okresowa inwentaryzacja przeprowadzona była wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku.

7.3. W okresie kontrolowanym na podstawie Zarządzenia nr 18/2020 Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie z dnia 15 grudnia 2020 r. przeprowadzona została roczna inwentaryzacja aktywów i pasywów w WIORiN w Olsztynie, wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.

Na podstawie dokumentacji inwentaryzacyjnej uzyskanej od Głównego księgowego ustalono, że:

- termin rozpoczęcia inwentaryzacji wyznaczono na dzień 15 grudnia 2020 r., natomiast termin zakończenia na dzień 15 stycznia 2021 r., przy czym inwentaryzację w drodze weryfikacji wyznaczono nie później niż do 85 dnia po dniu bilansowym, tj. do dnia 26 marca 2021 r.,
- zarządzenie zawierało harmonogram prac inwentaryzacyjnych,
- w ramach inwentaryzacji paliwa, oleju napędowego, materiałów biurowych, druków ścisłego zarachowania i środków pieniężnych w kasie jednostka przeprowadziła:
 - inwentaryzację oleju opałowego i paliwa w pojazdach WIORiN znajdujących się w siedzibie WIORiN w Olsztynie oraz Oddziałach w Elblągu i Nowym Mieście Lubawskim, w dniu 31 grudnia 2020 r.,
 - inwentaryzację materiałów biurowych w dniu 31 grudnia 2020 r.,
 - inwentaryzację środków pieniężnych w kasie i druków ścisłego zarachowania w dniu 31 grudnia 2020 r.; nie stwierdzono niedoboru ani nadwyżki gotówki, a stan druków ścisłego zarachowania był zgodny ze stanem ewidencyjnym,

- inwentaryzacje: oleju opałowego, paliwa, materiałów biurowych i środków pieniężnych w kasie i druków ścisłego zarachowania zostały udokumentowane w formie protokołów z przeprowadzonej inwentaryzacji,
- na koniec roku na koncie 310 Materiały ujęto wartość (25 013,58 zł) nieużytych do końca roku materiałów (paliwa, oleju napędowego, materiałów biurowych), zaliczonych w koszty w momencie ich zakupu, co było zgodne z przepisami art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rachunkowości, stanowiącymi, że w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji, nieużyte materiały winny zostać ujęte na ww. koncie, pomniejszając jednocześnie koszty w danym roku obrotowym.

Ponadto, na dzień 31 grudnia 2020 r. przeprowadzono:

- metodą weryfikacji salda inwentaryzację:
 - wartości niematerialnych i prawnych (konto 020),
 - pozostałych aktywów i pasywów (ewidencjonowanych na kontach: 201, 221, 225, 229, 231, 234, 240, 290) oraz kapitałów i funduszy ewidencjonowanych na kontach: 800, 851), które nie zostały objęte spisem z natury i inwentaryzacją w drodze potwierdzenia sald, co zostało potwierdzone protokołem weryfikacji sald,
- w drodze potwierdzenia sald inwentaryzację:
 - środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych na podstawie zawiadomienia z dnia 31 grudnia 2020 r. o stanie środków na rachunkach bankowych na dzień 31 grudnia 2020 r. – salda zgodne,
 - należności od kontrahentów.

[Akta kontroli: 150, 178]

7.4. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości w zakresie inwentaryzacji polegały na:

- a) nieprzeprowadzeniu inwentaryzacji metodą weryfikacji sald pozostałych aktywów i pasywów ujętych w ewidencji księgowej na kontach: 011, 013, 071, 072, 080, 140, 141, 222, 223, 245, 810 o łącznej wartości 14 069 807,57 zł, w tym:
- konto 011 – 6 793 147,59 zł,
 - konto 013 – 1 293 822,81 zł,
 - konto 071 – 4 689 014,36 zł,
 - konto 072 – 1 293 822,81 zł,
 - konto 080 – 0,00 zł,
 - konto 140 – 0,00 zł,
 - konto 141 – 0,00 zł,
 - konto 222 – 0,00 zł,
 - konto 223 – 0,00 zł,
 - konto 245 – 0,00 zł,
 - konto 810 – 0,00 zł.

Z pisemnego wyjaśnienia Kierownika jednostki wynika, że nieprzeprowadzenie inwentaryzacji w powyższym zakresie spowodowane było w przypadku konta 140 - nie wykorzystywania go do księgowania operacji gospodarczych. „Konta 011 i 013 zostały zweryfikowane, tj. uzgodniono stan ksiąg inwentarzowych z ewidencją księgową (potwierdzenie w załączeniu), konto 013 jest tożsame z kontem 072 (pozostałe środki trwałe są umarzone jednorazowo w miesiącu przyjęcia do

użytkowania), dokonano umorzeń środków trwałych (szczegółowe wyliczenie w załączeniu, ponadto informacja dodatkowa sporządzona na dzień 31.12.2020 r. będąca załącznikiem do sprawozdania finansowego przedstawia szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych) natomiast przez nieuwagę czynności te nie zostały odnotowane w protokole weryfikacji sald. W związku z powyższym zobowiązałem główną księgową do właściwej weryfikacji sald funkcjonujących w jednostce.”

Powyższe działanie było niezgodne z przepisami art. 26 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o rachunkowości, które stanowią że jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację aktywów i pasywów, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe – drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości tych składników.

Osoba odpowiedzialna – Pani Mariola Osińska-Zduniuk – pełniąca obowiązki Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie w okresie kontrolowanym.

[Akta kontroli: 150, 165-167]

- b) przeprowadzeniu inwentaryzacji: paliwa, oleju napędowego i materiałów biurowych, w sposób niezgodny z przepisami ustawy o rachunkowości.

Jednostka dokonała inwentaryzacji ww. składników majątku na podstawie:

- informacji otrzymanych pocztą elektroniczną (maile) od Kierowników Oddziałów WIORiN w Elblągu i Nowym Mieście Lubawskim oraz Kierownika Działu Administracji w siedzibie WIORiN w Olsztynie,
- zestawienia stanu materiałów biurowych na dzień 31 grudnia 2020 r., sporządzonego przez Kierownika Działu Administracji w siedzibie WIORiN w Olsztynie

Na podstawie powyższych danych sporządzony został protokół z przeprowadzonej inwentaryzacji ww. składników majątku.

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że ww. inwentaryzacja nie została przeprowadzona żadną z metod określonych w art. 26 ustawy o rachunkowości. Przepisy ustawy wskazują, że jednostka przeprowadza na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację składników majątkowych jedną z trzech metod:

- drogą spisu ich ilości z natury, wyceny tych ilości, porównania wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic (spis z natury),
- drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników (weryfikacja sald),
- drogą otrzymania od banków i uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic (potwierdzenie sald).

Wskazane wyżej składniki majątku stanowią materiały, które można policzyć (materiały biurowe) i zmierzyć (poziom paliwa i oleju napędowego) dlatego, zgodnie z obowiązującymi przepisami, należało zastosować jako metodę – spis z natury, która była właściwa do przeprowadzenia inwentaryzacji tego typu składników. Spis z natury powinien zostać przeprowadzony przez powołaną komisję inwentaryzacyjną, a wyniki inwentaryzacji umieszczone w arkuszach spisowych, które są drukami ścisłego zarachowania.

Osoba odpowiedzialna – Pani Mariola Osińska-Zduniuk – pełniąca obowiązki Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie w okresie kontrolowanym.

[Akta kontroli: 150]

7.5. Działalność jednostki w kontrolowanym zakresie ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

8. W zakresie sprawozdawczości

8.1. W okresie objętym kontrolą w jednostce sporządzane były następujące sprawozdania:

- Rb-23 miesięczne/roczne sprawozdanie o stanie środków na rachunku bankowym,
- Rb-27 miesięczne/roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych,
- Rb-28 miesięczne/roczne sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetu państwa,
- Rb-70 kwartalne sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach,
- Rb-N kwartalne sprawozdanie o stanie należności,
- Rb-Z kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń,
- Rb-BZ1 półroczne/roczne sprawozdanie z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym.

8.2. Prawidłowość i rzetelność sprawozdań budżetowych sporządzanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie zweryfikowano na podstawie porównania danych zawartych w sprawozdaniach budżetowych z informacjami z ewidencji księgowej na przykładzie:

- Rb-27 sprawozdania z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2020 r.,
- Rb-28 sprawozdania z wykonania planu wydatków budżetu państwa za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2020 r.

Ustalono, że kwoty wykazane w ww. sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych, a sprawozdania sporządzane były w sposób czytelny i trwałe oraz zawierały podpisy Głównego księgowego i Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

- 8.3. Księgi pomocnicze prowadzone były zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 2017 r., poz. 1911 ze zm.) i umożliwiały sporządzenie przedmiotowych sprawozdań.
- 8.4. Ponadto, w toku kontroli sprawdzono terminowość przekazywania przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie ww. sprawozdań budżetowych i ustalono, że przekazywane były z zachowaniem terminów określonych w przepisach rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1393 ze zm.), tj. w dniu 14 stycznia 2021 r.
- 8.5. W ramach kontroli sprawozdania finansowego za 2020 r. ustalono, że:
- salda kont bilansowych wykazane w bilansie jednostki, sporządzonym na dzień 31 grudnia 2020 r. zgodne były z saldami kont „księgi głównej”,
 - sprawozdanie zostało złożone do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w dniu 24 marca 2021 r. i przyjęte do sporządzenia sprawozdania finansowego łącznego, zgodnie z informacją zawartą w piśmie znak: FK-II.3125.1.2021 z dnia 21 maja 2021 r.

Powyższe działania były zgodne z przepisami art. 46 ust. 1-4 oraz art. 52 ustawy o rachunkowości oraz przepisami § 17 ust. 1-3 rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa (...).

[Akta kontroli:149-152, 160, 179]

- 8.6. Działalność jednostki w kontrolowanym zakresie ocenia się **pozytywnie**.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższą ocenę i wnioski zalecam:

1. Zaktualizowanie zakładowego planu kont, poprzez ujęcie w nim kont faktycznie występujących w jednostce i stosowanych do ujmowania operacji gospodarczych, związanych z funkcjonowaniem jednostki.
2. Dokonywanie wypłat z ZFŚS, zgodnie z formami dofinansowania określonymi w obowiązującym w jednostce Regulaminem Gospodarowania Środkami Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych.
3. Stosowanie kryterium dochodowego oraz uwzględnianie sytuacji materialnej i życiowej byłych pracowników (emerytów) przy dokonywaniu wypłat z ZFŚS, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 2021 r., poz. 746 ze zm.).

4. Prawidłowe kwalifikowanie wydatków budżetowych, tj. poniesionych na przedłużenie licencji na oprogramowanie w § 4300 Zakup usług pozostałych, stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.).
5. Przekazywanie sporządzonego rozliczenia inwestycji finansowanej ze środków budżetu państwa w terminie określonym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa (Dz.U. z 2010 r., Nr 238, poz. 1579).
6. Wystawianie dokumentów likwidacji środków trwałych i pozostałych środków trwałych – LT, w toku procesu likwidacji majątku jednostki, stosownie do zapisów Zasad (polityki) rachunkowości obowiązujących w jednostce oraz Krajowego Standardu Rachunkowości nr 11 „Środki trwałe”, stanowiącym Załącznik do uchwały Nr 4/2017 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 3 kwietnia 2017 r.
7. Przeprowadzanie inwentaryzacji:
 - paliwa, oleju napędowego i materiałów biurowych – w drodze spisu z natury,
 - pozostałych aktywów i pasywów - metodą weryfikacji salda, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.).

Proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie **14 dni** od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Artur Chojecki

Wojewoda

Warmińsko-Mazurski

/dokument podpisany elektronicznie/